

Jiráskův Hronov

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Snímek z kroměřížské inscenace hry Jiřího Mahena Nasreddin, kterou se souborem, jenž už několikrát účinkoval na Jiráskových Hronovech, nastudoval režisér Divadla pracujících v Gottwaldově Alois Hajda. Uvidíme ji dnes, v odpoledním a večerním představení v Jiráskově divadle jako předposlední inscenaci letošního ročníku celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů.

9/76

STÁLÝ ZÁJEM

Snad každý den vítá letošní ročník celostátní přehlídky amatérského divadla vzácné hosty, zástupce stranických a státních orgánů, kteří se v improvizovaných besedách vyjadřují k atmosféře letošního festivalu na základě osobního poznání. Na druhé straně je zástupci pořadatelů přehlídky a členové Přípravného výboru informují o jejím průběhu i přípravách, o celkové práci amatérských divadelních souborů, vstupujících do systémů soutěží a přehlídek, na nichž probíhá výběr na Jiráskův Hronov.

Včera jsme na Jiráskově Hronově přivítali vzácné hosty, představitele politického života Východočeského kraje, předsedu krajské kontrolní a revizní komise KV KSČ soudruha ZDEŇKA KAPUCIÁNA a kandidáta ústředního výboru KSČ, předsedu VČKNV soudruha JINDŘICHA REHORKA, kteří se zúčastnili večerního představení Radičkovovy hry Snih se smál až padal. Odpoledne zavítal do Hronova místopředseda VČKNV soudruh Jan Pravda, který se zúčastnil i části jednání rady ZUC.

-kr-

JIŘÍ MAHEN

Vlastním jménem Antonín Vančura. Narodil se v r. 1882 v Čáslavi a svůj život pod vlivem zhoršující se choroby i situace národa po Mnichovu předčasně ukončil v květnu 1939. Byl nejen dramatikem a spisovatelem, ale i dramaturgem, režisérem, ředitelem knihovny, novinářem, profesorem na konzervatoři, iniciátorem a organizátorem kulturního života všude kde působil.

Nejsystematičtější se však věnoval dramatické, v níž spočívá těžiště jeho díla: zanechal po sobě rozsáhlý jevištní odkaz více než třiceti her nestejné kvality, z nichž ovšem mnohé mají význam pro vývoj našeho divadelnictví, protože se jeho dílo neubíralo prošlapanými cestičkami a nebálo se experimentu, ale snažilo se přinášet stále nové podněty.

Velký význam pro divadlo mělo Mahenovo působení v brněnské činohře v letech 1928–1932, za něhož bojoval o vysokou úroveň repertoáru i provedení a usiloval o výchovu obecnosti ať by se podoběl a podřizoval jeho vkusu. Na pobočné komorní scéně v Redutě inscenoval nokus mladých autorů i velká díla světové klasiky a každé představení uvedl zasvěceným projevem před oponou. Při své činnosti narážel bohužel často na nedostatek pochopení i prostředků.

Jeho divadelní hry neusilují pouze o objektivní zobrazení světa, ale odrážejí ve velké míře konflikty a krize autora samého a jeho generace, jejíž mnozí členové byli nepevností třídního zázemí přes anarchické začátky dovedeni k různorodé individualistické snaze nrospět společnosti. Mahen se dostal do povědomí hrou Jánošík (premiéra v Národním divadle v Praze, titulní roli úspěšně provedl E. Vojan), v

(Pokračování na str. 3)

SLOVO ODJINUD

Už při prvním zběžném seznamování s literárním dílem bulharského spisovatele Jordana Radičkova, respektive s částí jeho tvorby přeložené do českého jazyka je zřejmé, že jde o zcela výjimečný zjev v okruhu slovanských literatur a současně o typ uměleckých postupů, s nimiž se nesetkáváme často, i když bychom se v této souvislosti mohli odvolat na některé souvislosti naznačené jak kontextem moderní sovětské nebo české, tak i francouzské literatury. Radičkov začíná svébytný, osobitý svět svých prozaických prací množstvím obdivuhodně charakterizovaných postav, poeticky a fantaziálně modelovaných s dokonalou znalostí prostředí, ale současně uvádí do soustavy rovnocenných vztahů fakta, věci i myšlenky, které spoluvytvářejí poeticky viděný svět jeho lidí a lidiček a současně naznačují spjitost člověka s předcházejícími generacemi, přírodou i daným způsobem života. Mnohotvárně viděný člověk Jordana Radičkova vstupující i do situací naprosto nepravděpodobných až fantastických, je poměřován zcela samozřejmě tímto obecným vztahem k hodnotám, jež toto století jaksi opomíjí jako hodnoty více méně druhotné. A proto možná jeho „slovo odjinud“, nezvyklé řešení tajemnosti jevů v Cirkulárce a konec konců i v přepisu jeho původní hry „Januari“ ve tvaru, v jakém ji nastudoval brněnský divadelní soubor. Opřel východiska pro práci o realistický výklad textu, z něhož sice zcela nevymizela poetičnost vyprávění, ale přesto se její vyznění posunulo mimo kontinuitu Radičkova díla, kterému vedle přesvědčivě postižených lidských typů počínajících si nezvykle, jako by konfrontovaly svět tradice a moderního dneška bezděky, na základě zdánlivě vnějších jevů, Radičkov propůjčuje význam tajemnosti a možná i nepochopitelnosti. Přitom si kolektiv v rámci zvolené koncepce vytvořil k předloze takový vztah, že se mu podařilo posílit zejména tvorbu hereckých typů i v poměrně chudé dramatické situaci, misty nedůsledně jevištně řešené. Postižení významů, které může nabízet výklad textu jako „realistické komedie“, poněkud omezuje funkce tajemnosti vyplývající z jediné dramatické situace předlohy. Ta však stejně jako v próze Cirkulárka hraje vedle poetičnosti a nadsázky významnou roli. I přesto vytvořil soubor silný jevištní tvar, jehož nejsilnější působící hodnotou byla herecká schopnost uchopit do vlastních rukou princip akce v dramatické situaci i při jisté neadekvátnosti úpravy původního textu hry, která přesunuje významové řešení závěru mimo fantaziální prostor, jaký Jordan Radičkov vytváří i ve svých prózách.

-ek-

Z včerejšího představení hry J. Radičkova, uvedená pod názvem Sníh se smál, až padal.

Přijel letos na Jiráskův Hronov již potřicáté. Jako vždy se objevil mezi prvními, aniž čekal, že ho bude někdo vítat. protože sem nejedí celá ta léta pro slávu, ale pro lásku k ochotnickému divadlu, kterému služil téměř celý život. Jmenuje se Karel Aubrecht, ale my, kteří jsme s ním kdy v ochotnickém divadle pracovali, mu říkáme táta. Prožil těžký život dělníka v chudé hornické obci, ale vychoval se svou ženou, která mu pomáhala i v ochotnickém divadle, početnou rodinu, již vstípl i lásku k divadlu.

Jubileum Karla Aubrechta

Dlouhá léta byl hercem a hlavně režisérem souboru J. K. Tyl Dolu Vrbenský v Souši u Mostu. Ani tehdy, kdy Souš musela ustoupit velkolepému projektu nového Mostu a soubor se rozpadl, nevzdal se toho, co měl vždy nejraději a pracoval dále v souboru ZK ČSD v Mostě.

Byl mezi těmi, kdo hned po osvobození obnovili amatérské divadlo na Mostecku. Již na začátku roku 1946 hrál dr. Galéna v Čapkově Bílé nemoci. Se souborem pak jako režisér nastudoval řadu pokrokových her, mezi nimi i Burjakovského hru o Fučíkovi Lidé bděte a v r. 1953 dramaturg románů A. Zápotockého Vstanou noví bojovníci, s ním se soubor dostal až na Celostátní přehlídku amatérského divadla do Prahy. Tuto inscenaci pak obnovil pro zájezd ke krajanům ve Vídni v r. 1956.

Za dlouholetou aktivní činnost v amatérském hnutí mu byl udělen odznak J. K. Tyla.

21. října 1976 bude Karlovi Aubrechtovi 75 let. Nemoc mu nedovolí hrát a režisovat, ale ani letos mu nezabránila přijet na Jiráskův Hronov a těšit se z úspěchů jiných. Přejeme tátovi Aubrechtovi, aby v radosti oslavil své krásné životní jubileum a aby se s námi ve zdraví sešel na 47. Jiráskově Hronovu.

VS

Vyhlašujeme anketu

Redakce Hronovského zpravodaje by ráda znala váš názor na obsahovou stránku zpravodaje; vaše návrhy a připomínky budou zapracovány do koncepce příštího ročníku a podle možnosti redakce vaše názory uplatní již letos. V průběhu 46. JH odevzdejte příspěvek do Informační kanceláře u okénka „Ubytování“, jinak zasilejte na adresu MěstNV v Hronově.

-es-

POZVANIE DO MARTINA

Opýtali sme sa s. Aleny Štefkovej, vedúcej divadelného oddelenia Osvetového ústavu z Bratislavy, čo považuje za najpozoruhodnejší jav tohtoročnej ochotníckej divadelnej sezóny na Slovensku?

— Je to predovšetkým potešiteľná skutočnosť, že nastal zdravý pchyb v kategórii pokročilých súborov (B-kategória), kde sme sa na tohtoročnom Belopotockého Mikuláša stretli so zostavou veľmi zaujímavých a podnetných inscenácií. Jeden z týchto súborov (zo Zelenča) zúčastnil sa napokon aj Jiráskovho Hronova.

Tohtoročný Jiráskov Hronov je celoštátnou prehliadkou. — Aká je účasť odborných pracovníkov z krajských a okresných osvetových stredísk na tomto podujatí?

— Žiaľ, nie taká, aby sme sa ňou mohli byť spokojní. Zatiaľ ešte nie na všetkých okresoch si uvedomujú, že práve na takomto fóre môžu pracovníci zodpovední za stav ochotníckeho divadla získať najviac podnetov pre svoju prácu. Vidieť to najlepšie, čo sa v českom a slovenskom ochotníckom divadle vytvorilo a zúčastňovať sa na odborne fundovaných rozboroch predstavení je mimoriadne cenná škola pre všetkých, ktorí sú zodpovední za ideové, odborné a metodické usmerňovanie ochotníckeho divadla.

Ochotnícka divadelná sezóna na Slovensku sa ešte neskončila. Bodkou za ňou bude Scénická žatva v Martine. Kedy so uskutoční?

V dňoch 25. až 31. októbra t. r. a zúčastnia sa na nej okrem víťazných ochotníckych divadelných súborov zo všetkých kategórií a malých javiskových foriem aj najlepšie český ochotnícky súbor z oblasti divadla i detského divadla.

Pre informáciu uvádzam termíny celoslovenských prehliadok v budúcom roku: Divadelná Spišská Nová Ves (kat. A) bude v dňoch 6.—12. júna 1977, Belopotockého Mikuláš (kat. B) prebehne v dňoch 18.—22. mája 1977 a Divadelné Šurany (kat. C) uskutoční sa v dňoch 20.—26. júna 1977. Tak ako v Martine radi aj na týchto prehliadkach privítame priateľov z českých krajov.

J. Radičkov: Sníh se smál, až padal.

KLUB mladých divadelníků

Za Ant. Baštou, vedoucím lektorem Klubu mladých, jsem se vypravila do Dřeviče. Našla jsem v pilné práci skupinu, vedenou Fr. Laurinem, kterou právě natáčela Čs. televize, další skupina pracovala v místním divadelním sále s lektorkou S. Pavelkovou. Za A. Baštou jsem musela zpět do Hronova, protože v divadle sledoval zkoušku prachatického souboru.

Soudruh Bašta, režisér Malého divadla v Českých Budějovicích působí v Klubu mladých již několik let. Zpočátku se lektoři Klubu střídali, v posledních třech letech trvale spolupracují se s. Baštou s. Pavelková, pedagog Lidové školy v Ostrově nad Ohří a s. Fr. Laurin, režisér Realistického divadla v Praze. Klub již vešel do povědomí ochotnické veřejnosti a o účast v něm je značný zájem; i v letošním roce byl nucen UKVČ v Praze, který ve spolupráci s ÚV SSM klub organizuje, odřici nejméně 20 přihlášek.

V Klubu pracuje 40 mladých z Čech, Moravy a Slovenska — 19 děvčat a 21 chlapců. S. Bašta si letošní složení velmi pochvaluje; sešla se parta, jejíž členové jsou si blízko věkově, názorově i životními zkušenostmi, což je důležité pro rychlé sžití a samozřejmě pro společnou práci. Jsou přemýšliví, zvědaví, besedy o inscenacích byly vynikající, neboť v nich všichni vyslovují své názory jako příspěvek ke společnému hledání.

Úkolem lektorů je seznámit mladé se základy herecké práce; učí je přirozenému vnitřnímu a vnějšímu jednání na základě motivace různými okolnostmi, v tomto smyslu pak zadávají etudy, které obměňováním rozvíjí; procvičují představivost, fantazii, pozornost, kladou značný důraz na emotivní paměť, učí je přirozenému přizpůsobování psychiky psychice postavy, učí je... ano,

(Pokračování na str. 4.)

JIRÍ MAHEN

(Dokončení ze str. 2)

níž povýšil Jánošíkovu postavu na symbol boje za svobodu, ale zároveň mu dal daleko lidštější jádro zbavené jednoznačností absolutizace.

K jeho dalším žánrově a stylově různorodým hrám patří například Mrtvé moře, Nebe, peklo, ráj, Chroust, Ulička odvahy a Nasreddin. O posledně jmenované hře, která je uvedena na letošním Jiráskově Hronově, autor v předmluvě píše: „Jednou za čas vytvoří se v duši úplně čistá základna, na níž hraji spíše loutky než lidé svůj veselý děj. Klidná radost pramení z každého děje a z každé situace a neohlíží se na souvislejší rámec prostě proto, poněvadž ho není vůbec zapotřebí. Kde a jak se k této čisté základně dostáváme, je věc velmi záhadná, ale snad to všechno souvisí, jako tak mnohé v životě, se vzpomínkami, při nichž zavíráme oči, abychom jedině tak uviděli nějakou zaslíbenou zemi nebo dokonce ráj... Nasreddin nebyl opravdu než klaun na stolci soudcovském. — Postavil jsem proti němu ještě druhého klauna v postavě vyvažče odpadků. Snad by jeden z nich (oba?) opravdu mohl být v hereckém podání tak lidský a veloklepý, jako byly velkolepé a lidské figury nejlepšího klauna devatenáctého století Debauraa.“

Krajská rada ZUČ

Včera v odpoledních hodinách zahájil inspektor kultury VČKNV v Hradci Králové dvou denní jednání krajské rady zájmové umělecké činnosti při odboru kultury VČKNV, rozšířené o inspektory odborů kultury okresních národních výborů kraje, zástupce krajského výboru SSM, KOR a další hosty.

Na programu večerejšího jednání, které řídil předseda krajské rady zájmové umělecké činnosti soudruh Jiří Karel, byla obsáhlá informace a diskuse o přípravě a průběhu Lidové konzervatoře, jejímž pořadatelem je krajské kulturní středisko v Hradci Králové, problematika zájmové umělecké činnosti ve vztahu k nadcházejícímu volebnímu období, soutěž aktivity jak probíhá ve Vč. kraji a současně plány činnosti na příští období a další závažné otázky. Jednání krajské rady zájmové umělecké činnosti navštívil místopředseda VČKNV v Hradci Králové soudruh Jan Pravda.

Dnes bude diskuse v prostředí salónku nově adaptované mléčné jídelny pokračovat.

-r-

VČERA

■ Přípravný výbor obdržel od předního funkcionáře mezinárodní organizace A. I. T. A., pana A. De Frenne, dlouholetého návštěvníka JH, který zde rovněž se svým souborem uvedl Bukovčanovu Ihu Než koňout zazpívá, tento telegram: „Jmé- nem královské divadelní společnosti De Melomanen, která v těchto dnech hostuje na pozvání ministerstva kultury SSR na Slovensku v Brezne, vás všechny srdečně pozdravuji. — 46. JH, zahraničním delegacím, všem souborům a přátelům amatérského divadla přeji hodně uměleckých úspěchů.“

■ Celostátní přehlídka amatérského divadla, 46. Jiráskův Hronov, to není samozřejmě jenom divadlo, ale také nutnost vyrovnat se se zvýšeným počtem lidí a také se zvýšeným procentem spotřeby potravinářských výrobků. Na tuto situaci se musely orgány MěstNV v Hronově pečlivě připravovat a zabezpečit plynulé zásobování tak, aby návštěvníci měli zajištěné stravování ve všech hronovských provozovnách. Během velmi krátké doby se podařilo zajistit zvýšené dodávky masa a masných výrobků, nealkoholických nápojů a dalšího potravinářského zboží.

■ Pravidelnými návštěvnicí Jiráskových Hronovů jsou také členové Amatérské scény Jihomoravského divadla ve Znojmě. Na Jiráskově Hronově se v roce 1971 představili s inscenací hry Maxima Gorkého Měšťáci. Od té doby se datuje navázané přátelství s pracovníky býv. Lesního závodu v Hronově, kteří je každoročně upevňují už tradičním táborákem.

■ Řekneme občerstvení, ale co je za tím práce, obětavosti a krásného vztahu k práci. A jak je každému známo, práce s lidmi je jedním z nejsložitějších problémů. Jak si s ním dovedou letos poradit v hronovské provozovně náhodského závodu Potravin, nazývané návštěvníky přehlídky prostě „stovka“, je obdivuhodné. Deně tam bývá přeplněno, ale nestává se, že by nápoje byly podávány bez ledu, káva, která se tam hodně pije, je silná a i chutná studená jídla, jejichž sortiment odpovídá možnosti letního občerstvení, mají dobrou kvalitu. Je tam příjemně a jistě je tomu především díky zaměstnancům „stovky“, kteří právě v těchto dnech obětují divadelní přehlídce mnoho volného času.

■ Už zítra bude vydáno poslední, desáté číslo zpravodaje Jiráskův Hronov, v němž najdou čtenáři na poslední stránce už jenom informativní rubriku „dnes“. Sobota bývá dnem uzavření přehlídky a slavnostního vyhlášení jejích výsledků. Potom se amatérští divadelníci rozjedou domů, aby pokračovali ve své práci.

Prostor před pomníkem Aloise Jirásky v parku je dnes už těsně spojen s chvílemi těsně před zahájením přehlídky amatérského divadla. Vracíme se k nim dnes, kdy se přibližuje závěr Jiráskova Hronova.

KLUB mladých divadelníků

(Dokončení ze str. 3)

učí je ještě mnohemu a mnohemu a všichni svorně naříkají, že týden na Hronově je příliš krátký. Ale to je jediný nářek, protože jinak zde vládne veselí a pohoda.

Lektoři každý den hodnotí svou práci, informují se, kam až který v práci došel, aby druhý či třetí na jeho práci další den navázal.

Kruh přátel svým nápadem zorganizovat Klub mladých divadelníků dal před lety podnět ke skutečně hodnotné akci, která již své plody začíná vydávat, ať již ve vlastní divadelní práci účastníků Klubu či v rostoucím počtu vzdělávacích akcí pro mladé při krajských či okresních střediscích nebo v souborech.

-es-

DNES A ZÍTRA

PÁTEK 13. SRPNA 1976

Ve 12 hodin je rozloučení se členy Dělnického divadla z Brna na MěstNV, v klubovně Jiráskova divadla se ve 14 hodin koná beseda členů KP JH na téma „Jak si představuji jubilejní 50. Jiráskův Hronov“, v 16.30 divadelní odbor Sdruženého závodního klubu ROH Kroměříž uvádí Mahenova Nasreddina, v 17.30 hraje v sadech velký dechový orchestr ZK MAJ Hronov, v 18.30 se koná uvítání členů Amatérského studia Divadla O. Stibora v Olomouci, v 19.30 hod se hraje druhé představení kroměřížského souboru, ve 22 hodiny se členové souboru sejdou se svým patronem, Tepnou 08, 10, Hronov. Ve 21 hod. začíná společenská zábava ve Slávii ve 22 hodin zasedá odborná porota.

SOBOTA 14. SRPNA 1976

Rozloučení se souborem SZK ROH Kroměříž se koná ve 12 hodin, na MěstNV se se zahraničními hosty ve 14 hodin rozloučí představitelé města a přípravného výboru, v 16 hodin olomoucké studio uvádí v Jiráskově divadle Festival autorů Déryho a Pose. Po představení zasedá odborná porota. V 17.30 zahraje k poslechu dechový orchestr ZK ROH Veba Machov v Jiráskových sadech, v 19 hodin se koná druhé představení Amatérského studia Divadla O. Stibora z Olomouce. Ve 21 hod. bude v Jiráskově divadle slavnostní zakončení 46. Jiráskova Hronova. Ve 22 hodin se setká olomoucké studio se svým patronem, n. p. Stavostrojem z Nového Města nad Metují, ve Staropadolské a zde se zástupci města rozloučí se souborem.

JIRÁSKOV HRONOV, zpravodaj celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů — č. 9. 1976. — Redakce: dr. M. Polák, E. Slovákova, M. Marek. — Vydává Přípravný výbor 46. Jiráskova Hronova. — Pátek 13. srpna 1976. Cena 1 Kč.

Sedemkrát v HRONOVĚ

U Beňa Michalského, kterého stretávame každý večer na predstaveniach, nejde o hocijakú sedemnásobnú účasť v Hronove. Bol totiž režisérom siedmich predstavení, ktoré za posledných desať rokov reprezentovali na hronovskom fóre slovenské ochotníctvo. Je to nesporné jedno z pozoruhodných prvenstiev. Požiadali sme ho, aby nám aspoň faktograficky túto svoju účasť na celostátnych prehliadkach zrekapituloval:

So súborom z Púchova som režijne naštuoval tri predstavenia, ktoré sa prebojovali na Hronov: Sôlo na flautu, Les a Optimistická tragédia. Spišská Nová Ves (súbor Hviezdoslav) zúčastnila sa na Hronove s dvoma predstaveniami, pod ktorými som bol ako režisér podpísaný — Sôlo pre bicie (hodiny) a Meridián. Tohto roku súbor z Trenčína so Žobráckym dobrodružstvom hrál v Hronove tiež pod mojím režijným vedením.

Osláví pri päťdesiatom výročí Jiráskovho Hronova Beňa Michalský zaokrúhlenú, disiatu účasť na prehliadke? Teoreticky je to možné...

-p-

Konala sa už tradične na hronovskom letnom sídle slovenskej časti poroty, povýše bývalého letného sídla majstra Aloiza Jirásky. Súťažili títo účastníci Jiráskova Hronova (uvádzame bez titulov, funkcií, vedeckých hodností a bez ohľadu na abecedné poradie): J. Belovič, E. Pogodová, B. Michalský, A. Kret, M. Etzel, P. Dostál, O. Lichardová, J. Černý, M. Polák, V. Štefko. A. Štefková, M. Mikola, V. Hodoň,

Súťaž v streľbe

M. Boháčková, R. Pogođa, E. Slovákova, J. Sindelář. Zo sto možných bodov získali najvyšší počet A. Kret 86, M. Mikola 84, V. Štefko 83, E. Pogodová 82. Všetci ostatní, ktorí nastrieľali menej prehlasovali, že im nešlo o víťazstvo, ale o účasť. V pridruženej súťaži - streľba z pištole - dostal sa suverénne do čia jeden člen našej redakcie, ktorý však z príslušnej skromnosti nechce byť menovaný. Streľba bola nehuľbná (vzduchovka) a nikto nebol zranený - pretosa ani okolo tejto súťaže nenarobilo v Hronove veľa hluku. Súťaž nestrelcov vyhrala Olga Lichardová a súťaž teamov vyhral P. Dostál a J. Černý - spolu 114 bodov (počet súťažiacich teamov - 1). -kpt-